

Sheqeri: Sa më pak aq më mirë

Shumë produkte ushqimore përmbajnë sheqer. Në tabelën e vlerave ushqyese ai është shënuar me «**sasi sheqeri**». Pas kësaj fshihet:

Sheqeri Natyral

Frutat dhe qumështi përmbajnë sheqer natyral (fruktozë dhe laktozë).

Sheqeri i Shtuar

Në ushqimet e përpunuara shpesh shtohen sheqerna si sakaroza (sheqeri në kuzhinë), glukozoza, fruktoza, mjalti ose shurupi.

Shumë sheqer i shtuar shkakton prishjen e dhëmbëve dhe favorizon mbipeshën.

Në Zvicër ne konsumojmë shumë sheqer të shtuar.

Sasia maksimale e rekomanduar për:

Të rritur

maks. 50 g sheqer i shtuar në ditë

12,5 kube sheqeri

Fëmijë

maks. 30 g sheqer i shtuar në ditë

7,5 kube sheqeri

Shembull ditore për 28 g sheqer të shtuar*

1 filxhan kos me fruta 180 g

50 g drithra të grimcuar

1 kube = 4 g

Është mirë të dini

Pijet e lëngjeve të frutave dhe nektarët e frutave përmbajnë shumë sheqer të shtuar*, për shembull:

2 dl Pije lëng frutash

Salcat e gatshme dhe reçelrat mbi bukë shpesh përmbajnë shumë sheqer të shtuar*, për shembull:

1 racion ketchup rreth 20 g

1 lugë gjelle reçel rreth 15 g

Produktet ushqimore me ëmbëlsues natyral janë po aq të pasura me kalori dhe stimuluese të kariesit sa dhe sheqernat e granuluara, për shembull:

Kallam sheqeri

Mjaltë

Lëng i trashë dardhe

Shurup agave, hurmash ose shurup panje

Lëndët ëmbëlsuese artificiale dhe zëvendësuesit e sheqerit nuk janë alternativa të rekomanduara për sheqer. Ato stimulojnë ndër të tjera një përshtatje me shijen e ëmbël.

Lëndët ëmbëlsuese artificiale

p.sh.aspartame, ciklamate, sakarinë

Zëvendësuesit e sheqerit

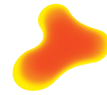
p.sh.izomalt, sorbit, ksilit

Përrjashtime

Herë pas here produktet me etiketën «e padëmshme për dhëmbët».

* Sasitë e sheqerit të treguara janë vlera mesatare.

Kështu e reduktoj unë sheqerin në jetën e përditshme

Këshillë 1

Zëvendëso pijet e ëmbla me pije pa sheqer:

2 dl pije e ëmbël

Alternativë:
Ujë rubineti- * ose ujë mineral
Aspak sheqer

2 dl çaj i ftohtë

Alternativë:
Fruta pa ëmbëlsues ose çaj bimor
Aspak sheqer

* Uji i rubinetit është i shijshëm dhe higjenik në Zvicër.

Këshillë 2

Për të zëvendësuar ushqimet me sheqer të lartë me ushqime që përmbajnë vetëm sheqernat natyrore:

1 filxhan kos të frutave 180 g

50 g drithra të grimcuar

Alternativë:
Përzieni 100 g kos natyral
dhe 50 g fruta

Alternativë:
Përzieni 40 g drithëra natyrale
me 1 lugë gjelle arra të bluara
dhe 50 g fruta të freskëta

Këshillë 3

Përzieni lëngje frutash me ujë:

2 dl 100% lëng frutash

Alternativë:
2 dl lëng frutash i përgatitur në shtëpi
(Raporti 1/3 lëng, 2/3 ujë)

Lëngjet e frutave vetë përmbajnë shumë sheqer (fruktozë). Prandaj, rekomandohet të hollohen me ujë.

Këshillë 4

Bëje vetë:

- Gatvani dhe piqni me përbërës të freskët dhe të papërpunuar,
- zvogëloni përmbajtjen e sheqerit në receta dhe
- shijoni me të gjitha shqisat tuaja.

Kur blini kallam sheqeri dhe alternativat e sheqerit të tilla si mjaltë, shurup panje ose shurup agave tregoni kujdes për cilësinë, origjinën dhe një metodë të qëndrueshme të kultivimit dhe përputhshmërisë sociale.

Këshillë 5

Shijoni herë pas here ëmbëlsira në sasi të vogla, për shembull:

1 rresht me çokolatë

ose

afro 10 haribo

ose

1 çokolatë me qumësht

Me mbështetjen e:

freistil

Ernährung und Bewegung
Projekte und Beratung

sge Schweizerische Gesellschaft für Ernährung
ssn Société Suisse de Nutrition
ssn Società Svizzera di Nutrizione

Burimi: Udhëzimet «Sheqeri: Sa më pak aq më mirë»,
Fondacioni për Mbrojtjen e Konsumatorit (2017).